

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dnul Carol Schulder în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Băncile noastre.

Băncile românești și-au ținut adunările lor generale, și-au făcut socotelile, și-au împărțit dividendele, ni-au arătat progresele lor și din venitele lor au detașat anumite sume și pentru scopuri culturale și filantropice.

Nu vom să ne ocupăm însă cu aceste părți din lucrările lor. Vom azi să vorbim de altceva, să constatăm adecă că o mișcare, care merită toată atențiunea noastră s'a pornit în cea mai nemijlocită apropiere și că ea nu a atras încă atențiunea direcțiunilor băncilor noastre.

Mișcarea aceasta, introdusă și la noi, ar pute să fie o prea mică și absolut disparentă rivală a mișcării financiare a băncilor ce le avem deja, și și atunci numai în cazul unei creșteri imposante a ei. Creșterea aceasta este însă foarte problematică. Începuturile ei ar prinde la noi cu mult mai încet teren, decât de pildă la Sași.

Dar' este o datorie națională, ca noi să facem aceste începuturi, pentru-ca nu, întârziind prea mult, să câștigăm puțin, să ne perfecționăm prea încet, să ne lășăm prea în urmă. Dacă vom lucra în continuu, neîntreput, deși încet, cu atâta mai bine. Aceasta mai ales pe terenul economic, unde în lipsa de capitaluri mari și de oameni care să intrupeză planuri geniale, mari, ne vedem siliți a lăsa speranța opintirilor deodată, viitoare și a ne pune încet și cu temeiul la muncă de prezent.

Estă vorba de asociațiunile după sistemul lui Raiffeisen.

Rolul principiului asociațiunii în agronomie, în țărânie este atât de mare, încât s'au scris istorii întregi și vaste studii, care au pus în evidență marea progres făcut pe temeiul lui în toate țările. Congrese mari s'au arangiat pentru a aduce hotărâri asupra lui și pentru a încetăni în toate mințile convingerea despre marea progres, pe care principiul asociațiunii economice îl face posibil pe terenul agronomiei, al cultivării și exploatarea pădurilor, al procurării de credit, al promovării producțiunii în general ori a singuraticelor ramuri de producțiune, aceasta cumpărându-se mijloace de lucru și cultură, cântându-se chipuri de a negocia în comun produsele, de a întemeia în comun meserii etc. etc. Asupra rod-

nului efect al acestor principii nu mai este de lipsă să stăruim.

În țeara noastră el a fost însă mai bine aprepțat de alții și anume de compatrioții Sași. Ei au și întemeiat până azi vre-o 23 de asociațiuni și, conform raportului asupra adunării lor generale din Septembrie anul trecut, ele fac progrese, asupra cărora ne ținem de o datorie publicistică să atragem și atențiunea bărbatilor nostri, și anume mai întâiu a aceloră, care se află în mijlocul mișcării financiare-economice ce o conduc băncile române.

Foile populare își vor face apoi și ele datoria lor, dând în stil poporal explicările necesare asupra felului cum se va pute împământeni și la noi o mișcare similară. Aici va fi mai greu de a lămurii, a lumina și a determina pe oameni să se asocieze. Și la Sași a fost aici greul cel mai mare, dar' ei l-au învins și-l înving tocmă prin înfrigurarea, pe care institutele dela oraș caută să o aibă asupra împământenirii acestei mișcări la sate. Și acest fapt era faptul, pe care noi am văzut că adunările generale ale institutelor noastre nu l'au considerat de loc și pe care ne luăm voe a li-l recomanda pentru o deosebită atențiune. Dacă direcțiunile lor sau adunările generale viitoare s'ar pronunța, numai pentru-ca lumea românească să știe în ce fel ele ved mișcarea aceasta, s'ar fi făcut primul serviciu bun acestei mișcări, ce trebuie produsă; pentru-ca lumea ar ști atunci unde poate găsi ajutor, dacă va fi de lipsă și cum își poate procura mai multe mijloace pentru potențarea propriei producțiunii. Aceasta se poate face prea des și fără ajutorul institutelor dela oraș, dar' și la noi ca și la Sași, adeseori acest ajutor va fi absolut necesar, indispensabil.

Relativ la felul cum a fost posibilă mișcarea la Sași, eată ce zice Dr. Wolff, directorul „Sparkassa“-i generale din Sibiu, în istoria acestui institut, care în 1891 a împlinit 50 ani de existență:

„Nu putem încheia fără a arunca o privire asupra raportului cassei de păstrare față cu asociațiunile după sistemul Raiffeisen ce s'au creat în țeară. Fără de spriginul puternic al cassei de păstrare nu ar fi fost posibilă nașterea și existența acestor salutare asociații, care sunt: reuniuni de păstrare și împrumut, reuniuni pentru procurarea de mașine și instrumente agricole, care pun pedece eficace cămătă-

riei la țeară, care au consolidat deja multe proprietăți periclitare, care organizează iubirea de sine și a deapropelului pe terenul economic, trezesc simțul de cruțare, încrederea în sine și spiritul de întreprindere al populațiunii dela țeară și au inițiat progrese pline de nădejdi în țărânie. Fiecare reuniune de acest fel a primit din capul locului, prin creditul ce i-l-a oferit cassa de păstrare din Sibiu, mijloacele pentru a-și începe afacerile, și a putut învinge greutatea începutului, neîncrederea ori indiferența populațiunii dela țeară, în mijlocul căreia era chemată să lucre și așa a putut să câștige încrederea economilor dela țeară. Abia după-ce tinerul vlăstar a prins rădăcină sub scutul puternic al cassei de păstrare, cele mai multe dintre aceste asociațiuni au fost în stare ca cel puțin în parte să se lipsească de ajutor financiar al cassei de păstrare. Și în schimbul lui să primească sumele puse la ele spre păstrare de țărani. Dar' nici una dintre aceste reuniuni nu poate să se lipsească însă nici după consolidarea sa de spriginul cassei de păstrare în altă privință: de reînsuirea gestiunii lor, pe care casa de păstrare o face pe spele proprii, trimițând la fața locului un om special, care să instrueze pe cassarii și președinții reuniunilor dela țeară în purtarea casei și socotelilor, spriginindu-i la alcătuirea bilanțului anual și susținând ordinea în afaceri prin controlarea cârților și documentelor“.

Așa scrie dl Wolff, arătând apoi că înmulțindu-se reuniunile — în anul trecut erau 23 — controla aceasta dela centru nu a mai fost posibilă din cauza depărtărilor; și că prin urmare cassa de păstrare însăși nu a mai protegiat nașterea acestor fel de reuniuni decât în apropiere de Sibiu, unde ea se află. Reuniuni s'au mai făcut cu toate acestea, pe lângă Reghinul-săseșc și Sighișoara, s'au făcut deși se știa că rămân fără revisorul dela centru.

Acestea erau faptele asupra cărora ținneau să atragem atențiunea multor băbați români, care stau în fruntea băncilor române sau au influență asupra lor. Pilda reușită dată de compatrioții sași ne-au făcut să căutăm și condițiile sub care ea a putut reuși. Între aceste condiții este, deși nu generală, nu peste tot de nevoie, adese-ori dispensabilă și bunăvoința institutelor mai mari pentru spriginirea mișcării Raiffeisen. Noi

avem mai multe centre și din mai multe părți ea ar pute să fie protegiată. Dându-se mișcării și ajutorul presei și al altor publicațiuni lămuritoare, mișcarea ar pute să ajungă un grad de dezvoltare care să se îmbrace foarte mult, pentru-ca un nou temei de bun viitor s'ar fi pus atunci vieții economice a poporului nostru.

Consiliu. Din Viena se scrie, că în urma greutăților ce s'au ivit cu privire la bugetul ministerului de războiu comun, în curând se va ține acolo un consiliu de ministri, la care vor participa și ministri maghiari. Până aci, ministrul de finanțe Lukács are o atitudine rezervată față cu noile preliminare ale ministrului de războiu. E sigur însă, că mergând la Viena, o să se moaie și nu o să mai stăruie pe lângă preliminarele din anul trecut, ci va primi pe cele de acum.

Duplicitatea lui Brancovici. „Magyarország“ în nrul seu dela 31 Martie scrie, că cel care pune mai multe pedeci în calea convocării la Carlovitz a congresului bisericesc sârbesc, este însuși patriarhul Brancovici. El pune adecă toate petrele în mișcare, pentru-ca congresul să fie mutat la Budapesta, ceea-ce Sârbilor nu le place. Șiretul patriarh speră însă că-i va îndupleca pe opozanții lui să se învoească, văzând ei că la Carlovitz nu se mai poate convoca. Ear' taina acestui șiretic este, că Brancovici are mai multe case în Budapesta.

Foiaa maghiară dă ca sigură reușita patriarhului plin de duplicitate.

Polonezii contra Maghiarilor. Ziarul polon „Dzennik Polski“ se entusiasma în totdeauna pentru „frații“ Maghiari, ba încă cu prilegiul vizitei ce au făcut anul trecut jidano-maghiarii din Budapesta, în frunte cu Wekerle, expoziției din Lemberg, „Dzennik“ purta sus steagul înfrățirii polono-maghiare.

Se pare însă că și cei mai înfrăcări prieteni se trezesc din amăgire, căci eată-l deodată și maghiarofilul „Dzennik“, care se ocupă „cu regimul maghiar în Ungaria“, declarând că acesta e identic cu maghiarizarea cea mai brutală. Toleranța maghiară față cu Slovaci (se vede, că foiaa polonă nu-și dă osteneală a se informa din zările independente nemțești și despre celelalte națiuni nemaghiare) se dă cât se poate de frumos pe față prin oprirea neîntrepută a tuturor adunărilor politice, literare și sociale ale Slovacilor, ba chiar interzicerea repre-

sentății or teatrale. Guvernul găsește totdeauna pretext de oprire, ba o greșeală de formă, ba considerații „de ordine publică“ sau „salutare“. Când nu mai poate de loc găst altceva, trebuie să-i ajute în nevoie „panslavismul“.

Dacă îi părăsesc și „cei mai buni prieteni“ pe patrioți, — cine le mai rămâne? Se bay! Visontai cu Ováry și întreg neamul acestora. Nimenea nu-i va învidia de această dragoste, din contră.

Din parlamentul maghiar.

Ședința dela 1 Aprilie.

S'a deschis sesiunea a patra a Dietei cetindu-se îndată la început adresa Maiestății Sale către corpul legiuitorilor, în care declară deschisă sesiunea.

Presidentul Szilágyi Dezső spune, că parlamentul ia la cunoștință cu supunere adresa Maiestății Sale și anunță, că adresa va fi trimisă și Casei Magnaților. Totodată declară că în sensul adresei Maiestății Sale, sesiunea Dietei este deschisă. După aceea tot presidentul Szilágyi propune ca comisiunile parlamentare să se constituie numai în ședința de mâine ori poimaine.

Propunerea presidentului Szilágyi este spriginită din partea prim-ministrului Bánffy Dezső, care deasemenea cere, ca constituirea comisiunilor parlamentare să nu se facă în decursul ședinței de azi, ci să fie amânate pe ședința viitoare.

Parlamentul deasemeni se alătură la propunerea presidentului și primește imanarea.

Casa Magnaților a ținut și ea ședința de deschidere a noiei sesiuni parlamentare. S'a cetit și acolo adresa Maiestății Sale, după care imediat s'a purces la compunerea diferitelor comisiuni și la alegerea ampoiaților. În comisiuni s'au ales cu puțină excepțiune persoanele care au fost și în comisiunile sesiunii trecute.

Revista politică.

(Homerule redivivus). O depeșă din Londra anunță, că propunerea făcută în camera deputaților de către dl Dalziel, ca să se constituie corpuri legiuitoare locale în Irlanda, Scoția, Wales și Anglia, a fost primită cu 128 voturi contra 102, adecă cu majoritate de 26 voturi. În decursul desbaterilor deputatul Trevelyan desvoaltă, că propunerea dlui Dalziel atinge o chestiune

FOIȚA „TRIBUNEL“

BUSTUL.

Comedie în două acte de F. Zell.

(După novela cu același nume de Edmond About's.)

Trad. de Iuliu Popescu.

Actul I.

(Urmare.)

Scena a X-a.

Risotto și Daniel.

Daniel: Ce faci tu aici?

Risotto: ...onomii!

Daniel (dându-i orologiul și lanțul): Aleargă iute la țară, pleacă la Paris și amănestează acestea!

Risotto: Fărăși, măiestre!

Daniel: Cea din urmă sută de franci, pe care o luasem cu mine pentru cheltueli mărante, a trecut în favorul victimelor războiului, așadar' adu-mi bani.

Risotto: Ce sumă?

Daniel: La 100 franci pe ele — fă iute! (Voind să plece).

Risotto: Măiestre, între colegi n'au loc ceremoniile! Permite-mi, ca să-ți ofer eu această sumă bagatelă, eată 5 poli!

Daniel (Daniel mirat vrea să iee banii): Tu — capitalist!? Pe cine ai jefuit, Risotto?

Risotto: Nu 'mi-i lua, — sunt plata păcatului, (în ton plângăcios): Nu mă mai

numi Risotto, ci Iuda, te-am tradat! (Își păstrează bani).

Daniel: Tradat?

Risotto: Prin afirmarea, că măiestrul meu este un nobil, ear' nu un artist!

Daniel (mănos): În ce casă de nebuni am ajuns eu Bătrâna îmi șoptește în continuu la ureche ceva despre Alteiță, alvița, cea tînără îmi face cu ochii sei cel minunați tot felul de semne neînțelese, — cei doi pețitori înhoalbă asupra mea priviri veninoase, acum și ție îți lipsește o doagă! Cară-te! (dă lui Risotto o lovitură strașnică pe urmeri). (Se aude Tournois și Marsal vorbind tare la stânga).

Risotto (șoptind): Pst! Cei doi 'mi-au dat bani! Ferește-te de aceia, ei...

Daniel (furios): Ah, să te iee toți dracii dimpreună cu cei... (vrea să plece).

Deodată apar Marsal și Tournois, ce-l din urmă strigă tare:

Tournois: Dle Périn!

Scena a XI-a.

Cei de mai nainte: Tournois și Marsal.

Daniel (se întoarce supărat): Ce poftiți?!

Tournois (încet către Marsal): Crede-mă, așa am să fac. Vreau să arăt imperinentului, cu cine are de a face!

Daniel (ca mai sus): Ei bine?!

Tournois: D-ta ai fost doar' în castel, cum stă cu dejunul?

Daniel (reu dispus): Eu ce-i drept nu știu — dar' totuși auzii ceva de o jumătate de oră — (vrea să plece).

Marsal (îi se pune în cale și îi oferă cu impertinență tabachera): Ești fumător?!

Daniel (ca mai sus): Nu, pe nemăncate! Aceasta strică apetitul! (merge îmbulzit de Marsal, ca silit la dreapta).

Tournois (trase o mănășă de duel, luă o floretă și o lasă a țera prin aer): Cum vezi am avé mijloc potrivit de a ne deștepta earăși apetitul! Ești d-ta duelist, dle sculptor?

Daniel: De-abia merită să pomenesc!

Marsal: Baronul de Tournois este unul dintre cei mai desteri duelisti ai Parisului!

Daniel (se pune indiferent pe scaun): Aceasta este o frumoasă însușire!

Risotto (care își face de lucru cu geanta ce o depusese mai nainte): Nici o modestie falsă, măiestre. Și gardistul nobil căruia îi trăsese una în Roma?

Daniel: Întempleră!

Tournois (face două lovituri dibace, către spatele scaunului, pe care se așezase Daniel călare): Ei bine! Ai plăcere să facem scrimă împreună?

Daniel: Îți mulțumesc, am un apetit excelent.

Tournois (ca sus): Eu te aș fi cruțat!

Daniel (devenind impacient): Hm! De cruțarea d-tale n'ăș prea avé nevoie.

Marsal (care ca involuntar, luase în mână cealaltă mănășă și floretă): N'ar fi fost vorbă de altceva, decât de o simplă lecțiune!

Daniel (ca mai sus): La dracu, domnule, eu nu sunt elev (sare sus).

Tournois: Aceasta se poate constata numai în urma unor dovezi!

Daniel (smulge lui Marsal mănășa și floretă). Acestea vi-le pot arăta!

Tournois: Numai o pasă (împunge). Parează odată această lovitură (ei duelează)

Daniel: Atins!

Tournois: Și aceasta — și aceasta!

Daniel: Atins! Atins! (apleacă floretă)

Tot respectul, domnule baron, d-ta manuezi bine arma.

Tournois (depune mănășa și floretă, merge spre Daniel, care stă la dreapta și îi zice încet): Ei dar', domnule sculptor, crezi d-ta, că ar fi consult din partea cuiva, să mă înceure în curtenirea unei fete?!

Daniel (fără turburare): Nu, de sigur nu!

Tournois: Opinia d-tale este aceea a unui bărbat cu mintea la loc, domnule — sculptor, și m'ăți obliga foarte, dacă ați notifica-o unui anumit prinț dintre cunoscuții d-tale!

Daniel (ca mai sus): Eu n'am cunoștință cu nici unul dintre fii de principii din Europa, domnule! Încât privește însă arta d-tale de a duela, voi să-ți dau un bun sfat! —

Tournois (cu dispreț): D-ta mie?!

foarte importantă. Spune că propunerile abstracte nu trebuiesc spriginite îndată cu atâtea căldură și mai ales nu din partea guvernului, care mai întâiu trebuie să studieze chestiunea mai cu temei. Spune că guvernul nu-i iertat să influențeze și să altereze adevărata intenție a camerei deputaților. Spune mai departe, că este convins pe deplin, că „poporul și națiunea engleză nici-odată nu va aproba, ca funcțiunea parlamentului să fie împedecată de concurența alor patru națiuni cu aspirațiuni diferite, care doresc chiar și legi diferite“.

Pentru autonomia provinciilor, adecă pentru parlamentele provinciale au vorbit bărbați distinși ai vieții parlamentare din Anglia.

Cu deosebire propunătorul, deputatul Dalziel a apărut cu căldură idea *Homerului*. Principiul pe care și-a întemeiat propunerea este un drept natural de mare importanță, dreptul de a se îngriji de soarta și bunăstarea proprie: *autonomia*. Sprigineste propunerea cu atât mai mult, că prin aceasta li-se face dreptate Irlandezilor și li-se asigură viața lor națională.

Propunerea deputatului Dalziel a fost spriginată și de oamenii guvernului, și la votare, precum am amintit la început, a fost primită cu *majoritate de 26 voturi*.

*

(*Serbătorirea lui Bismarck*.) Din Berlin se depeșează cu data de 1 Aprilie, că ziua aniversării nașterii octogenarului Bismarck, a fost o serbătoare generală a întregii națiuni germane. La *Friedrichsruhe* au sosit Herbert Bismarck și contele Wilhelm Bismarck cu familiile lor.

Aniversarea fostului cancelar a fost serbătorită și în orașele și comunele provinciale, prin sedințe festive și alte solemnități. Cu deosebire imponentă a fost serbarea aranjată la statua națională dela Niderwald, la care au participat mai multe mii de persoane din provinciile de lângă Rihn.

Universitățile, liceele și toate institutele de învățământ din Prusia și din alte state din confederațiunea germană, au fost închise în ziua aniversării. De asemenea au fost închise și oficiile de stat și cele municipale. Pe edificiile de stat au fost arborate steaguri naționale. În cele mai multe orașe seara s'au făcut iluminări și pe coline s'au aprins focuri bengalice. Cu un cuvânt s'au făcut cele mai frumoase ovațiuni bătrânului prinț.

Prietenia serbo-maghiară.

Prietenia de care am vorbit în numărul dela 17/29 Martie n'a slăbit nici în periodul al doilea, dela 1859—1867.

„În acest restimp Maghiarii au simțit trebuință de a nu rămâne izolați; ear' Sârbii steteau cu credință și scumpătate alături cu ei în luptă, persistând acolo până la sfârșit.“

Maghiarii căutau privilegii de a demonstra simpatia lor către Sârbii. Așa

Risotto (cu jumătate voce): Ce faci, măiestre, rupi nasturele — Nu! (jeluitor): Aceasta n'o permit eu!

Daniel (iritat): Nu-ți vei ține gura! Domnii mei!

Risotto (se dă la o parte suspinând): Tournois (întinzându-se cu Marsal): Nu se vede nimenea!

Daniel: Așadar! Dacă ai plăcere! (oferă lui Tournois floarea cea fără nasture).

Tournois: Cu plăcere! (cătră Marsal încet): Acuma bagă de seamă, cum îl voi trata pe acesta!

Marsal: Dar! luați-vă mască, domnilor! Daniel: Fie din parte-mi! Marsal: D-ta încă, Tournois! Tournois: Eu?

Marsal: De sigur! Te rog, ia masca aceasta! (În decursul ultimei conversații face Marsal fără a fi văzut de public pe jumătatea dreaptă a pieptului lui Tournois cinci puncte albe cu creta. Tournois merge la locul seu, întors fiind cu spatele către public).

Tournois: Așadar — en garde! (ei duelează).

Daniel: Una! Tournois (întors cu spatele către public): Cam dubiu!

Daniel: Așa? dubiu! Două!

Tournois: Aceea nu numără!

Daniel: Trei, — aceasta încă nu?!

Tournois: Slabă lovitură!

Daniel: Patru!

Tournois: Nu știu ce-mi lipsește astăzi, nu sînt cu train!

s'a întemplat cu reprezentarea piesei teatrale istorice sârbești „George Brankovici“, când răsuna în *nemzeti színház*-ul strigăte: *jivio! și éljenek a szerbek!*, cumine de lauri și flori cu tricolor sârbesc au fost date actorilor; lui Egressy, care ținea rolul principal, i-se făceau poezii sârbești; urmau apoi mai multe petreceri; seara ultimele budapestane răsuna de: „*éljenek a Szerbek!*“ și „*jivio!*“

În urma diplomei dela Octomvrie 1860 și a „*reichsrathului* întărit“, Sârbii cad iarăși jertfa Maghiarilor.

„Dar“ acuma întreagă inteligența sârbă, tină și independentă, era convinsă, că în școala experiențelor amare Maghiarii au învățat la stima și respecta drepturile fiecăruia și că solidaritatea și frăția nu va fi în ochii lor „*frasă deșeartă*“ (cum s'a exprimat fostul ministru sârb; Svetimir Nicolaevici depre frăția Sârbilor din regat și din Voivodina. Red. „*Tribunei*“). Deși din partea Maghiarilor începuse a eși la iveală ici-colo unele semne contrarii, totuși se găseau în todeauna printre ei oameni, cari își dadeau silința a convinge pe Sârbi, că toate vor avé bun sfârșit, îndată-ce vor fi înapoiate Ungariei legile din 1848 și constituția își va relua valoarea ei deplină. În mod așa de isteț își împărțiră rolurile, încât în totdeauna câțiva erau și îngiurul persoanei monarhului și lângă Kosuth în pribegie, precum și în contact cu unele naționalități. Adeveseori strigau unii contra altora, dar' totuși cu toții prin căi diferite, merseră către aceeași țintă: „*mărirea și independența Ungariei*.“

La Dieta dela Carloviț în 1861 „*jurnalistica maghiară* spingina minoritatea, al cărei conducător era Miletici... Tot în același an, în Novi-Sad, Sârbii sârbiau aniversarea nașterii de o sută de ani a patriotului lor Sava Techelia, la care festivitate capitala maghiară trimisese reprezentanți de vază ai științei, literaturii și ziaristicii maghiare. În 1864 a fost suprimat ziarul sârb „*Serpski Dnevnik*“, și redactorul lui pus sub acuză, fiindcă scria contra candidatului Vienei la scaunul de patriarh...

„Și aceasta a fost din partea Sârbilor o jertfă la solidarității serbo-maghiare, căreia îi era spre folos tot ceea ce era supărăcios pentru Viena.“

În 1865 trupa teatrală sârbească din Novi-Sad merse la Arad se dee reprezentării.

„Deși numărul Sârbilor în Arad e mic, trei din patru părți ale publicului în teatru erau Maghiari. Ei aplaudau la reprezentațiile noastre, ziarele lor vorbia în ton simpatice și cu multe laude despre jocul și cântul actorilor sârbi, cari erau foarte bine văzuți în cercurile maghiare de acolo“....

În 1866 erau toate pregătirile făcute pentru venirea aceleiași trupe teatrale la Budapesta, unde a fost mari șanse pentru câștig moral și material. Chiar și utensiliile teatrale călătoreau pe Dunăre în sus, deodată izbucnește războiul austro-prusian, demonstrarea prieteniei serbo-maghiare căzu baltă.

Vine periodul al treilea dela 1867 încoace. Maghiarii acum nu mai voiau să știe nimic de prietenieșug, se făceau neznai.

Risotto (care urmăria duelul tremurând, zice cu un strigăt puteric): Ah! (fuge către Daniel): Măestrel!

Daniel (apleacă floarea): Nu m'a lovit!

Tournois: Ei, acuma aș fi în stare să mă prind!

Marsal: Și eu! În mijlocul pieptului!

Daniel: Atunci nu știu cum se face de sînt în viață!

Tournois: Cum așa!

Risotto (voios): Priviți numai virful floretei d-voastre!

Marsal: Capul este rețezat!

Tournois (pătruns și aruncă floarea): Musca? Ah! domnule, aceasta a fost glumă rea te puteam omor!

Daniel: Dacă aș fi fost mai puțin sigur de treaba mea, poate! Că eu te-am nimerit pe d-ta eată dovada! (Întoarce pe Tournois cu seriozitate, către public. Haina cea neagră a lui Tournois are pe piept 5 puncte de cretă. — În același timp sună la stînga în depărtare clopotul, ca signal de dejun).

Marsal (merge spre stînga): Dejunul!

Risotto (perie pieptul lui Tournois cu peria luată din geantă): Permiteți-mi să vă periu rănile.

Daniel (își aruncă floarea și mănșile își îmbracă haina, salută pe domni și se depărtează cu grabă la stînga).

(*Clopotul sună*).

Cortina cade, — finea actului prim.

(*Va urma*).

„*Îndată-ce s'au așezat în șea, după-ce au căpătat ministerul, eut-ă-i schimbați față cu naționalitățile nemaghiare, chiar și față cu Sârbii și Româii pe cari îi distingeau până acuma*“....

„Pentru a ascunde oare-cum adevărul lor scop, la 1868 făuriseră o lege nouă despre naționalități, dar' și aceasta numai doi ani după împăcarea cu Austria, și încă legea ocupă numai locul al 44-lea, dintre cei 58 articoli ai constituției. Această lege n'a fost nici umbră a celeia, care o făcuseră la Seghedin în 1849. În loc de a împlini făgăduințele făcute în mod solemn Maghiarii s'au apucat din răspuseri să intruzeze ceea-ce ascundeau până acuma cu atâtea îngrijire și cele era unica lor dorință și tendință: *să creze o Maghiarie mare, independentă de Viena și, răzîmîndu-se pe marea Germanie, să contopescă puțin cât de puțin toate naționalitățile în Maghiari*“....

Auturul studiului desvoltă apoi cum a ajuns limba maghiară ca limbă de stat în locul celei latine; chiar și înlocuirea aceasta însemnează o neegalitate de drepturi, căci pe când Maghiarii au învățat numai o singură limbă: a lor proprie, celelalte au a-și însuși două...

„Dar' de dragul păcii, naționalitățile s'au împăcat cu această neegalitate... Oare nu este aceasta și peste ceea-ce ajunge pentru vaza limbii maghiare și pentru asigurarea naționalității maghiare în țeara aceasta poligotă? Pretensia aceasta este maximul concesiunilor ce Maghiarii pot cere dela naționalitățile nemaghiare; este *Rubicon*-ul, și a mersedincolo de elnu mai însemnează: *a-și asigura ceea-ce este al lor, ci a lua ceea-ce este al altuia*. Chiar și dacă n'ar trece peste acest *Rubicon*, chiar și când ar respecta cu cea mai mare pietate drepturile garantate ale concetățenilor lor, de altă naționalitate, și totuși acestia nici în cel mai favorabil cas nu s'ar pute lua la întrecere cu ei, și cu atât mai puțin a fi primejdioși Maghiarilor“.

Prigoniri.

Primim următoarele cu rugarea să le publicăm:

Giurgeu, în Martie 1895.

Procesul „*Replicei*“ și al „*Memorandului*“ pentru noi Români au fost evenimente mari de neprețuit, nu înțrătat prin faptul că au făcut să fie puse și mai în evidență armele neleale cu cari zilnic ne atacă stăpânirea, ci mai mult prin aceea că astăzi abia mai există vre-un Român în care se nu se fi deșteptat conștiința națională, cari se nu știe că i-s'au sancționat drepturi în constituția acestei țeri, că aceste drepturi i-s'au răpit și i-se răpesc și astăzi într'un mod volnic se nu știe mai departe că sînt bărbați și încă mulți, pătrunși de durerile și năcazurile lui, decisi a încerca și juri totul pentru revindicare a acelor drepturi.

Românii nostri din Giurgeu, deși formează numai o mică insulă în marea de Săcui, Armeni și Jidani „*patrioți*“, n'au hesitat însă un singur moment când a fost vorba să-și dee și ei obolul la recunoștința cu care e dator poporul român neobosiților luptători ai sfintei noastre cauze, riscând ca să îndure toate persecuțiunile și șicanele de care sînt capabili acesti Asiatici.

Ocaziune pentru-ca să-și desvolte zelul patriotic li-a dat în timpurile mai din urmă și colecta făcută în comunele Tulgheș și Corbu pentru tombola din București aranjată în favorul familiilor iubiților nostri întemnități.

Pentru colecta din Corbu au fost denunțați (la pretură) ca colectanți: Ioan Dobrea, paroh și soția dînsului Ana Dobrea, din partea unor Jidani cari pe lângă aceea că sînt agenți ungurești, mai nutresc în contra dînsului și o ură neîmpăcată și pentru faptul că succedîndu-i a stîrpi aproape cu totul vișulul beției dintre poporenii sei, i-a adus pe dîșii în o așa stare încât sau văzut siliți ca să renunțe dela regale.

Pentru colecta din Tulgheș am fost denunțați eu Aurel Nicolescu, comerciant, și Simeon Reteșan, învătășor din partea unui Armean fost 4 ani pușcăriaș în Gherla pentru delapidare de bani și care spre rușinea acestui cerc funcționează ca notar de 16 ani.

Acesta dimpreună cu primarul Dobriban Péter, și cu 2 gendarmi au colindat în decurs de 2 zile pe la toate casele românești întrebînd toate mijloacele posibile pentru a pute storce dela ei vr'un cuvînt pe basa căruia se ne poată acusa ca agitatori.

Pentru-ca să-și ajungă scopul în multe locuri intrau fără gendarmi fățărind adevărata lor intențiune prin faptul, că zicînd că fac colectă pentru Rați, Lucaci și ceialalți osândiți; începeau apoi să le înșire meritele și suferințele ce nevinovații trebuie să le în-

ture și finiau prin a le cere ceva pentru dîșii.

Unii țerani mai naivi ne presupunînd în grabă șiretlicul, sau scăpat de au spus că ni-au dat deja nouă.

Dar' spre onoarea țeranilor nostri delanici unul n'au putut să afe mai mult deși dela vorbe blânde interogatorul a degenerat până la amenințări.

Astfel zădărniceit planul lor s'au mulțumit ca să ne denunțe pentru cerșitorie.

Pe baza acestor denunțări am fost citați la protopretorul Dr. Lázár János din Tulgheș pe ziua de 23 Febr. a. e.

La întrebarea, că adevărat e că colecta conform denunțării am făcut-o pentru Rați, Lucaci și társai, li-am răspuns că de colectat recunoaștem că am colectat, dar' nu pentru Rați, Lucaci și ceialalți osândiți în procesul Memorandului, ci pentru familiile lor. La întrebarea, dacă știut-am că fără permisiune asemenea fapte aduc cu sine pedeapsă, li-am răspuns că nu cunoaștem lege care să ne interzică, sau să dispună ceea-ce zice dl protopretor, și ca dovadă ne servește dl pretor Ferenczi Albert, dl notar Kapdebo Victor și dl primar Dobriban Péter, cari în mai multe rînduri au arangiat asemenea colecte fără-ca să aibă permisiune și nu-mi pot închipui cum chiar dîșii, cari în prima linie sînt chemați s'o respecteze i-ar nesocoti dispozițiunile.

Abia trecură două săptămîni dela acest interogator și ne pomenim cu sentența. (Semnalată deja cetitorilor nostri. Red. „*Trib.*“)

În contra sentenței ei și Reteșan am făcut recurs. Recursul doamnei Ana Dobrea e făcut cam în același sens.

Milade Nicolescu, stud. în drept. Simeon Reteșan, inv. g. cat. rom.

Spicuri din foile maghiare.

„*Magyarország*“ dela 31 Martie se tîngue amar, pentru-că un artilerist din Timișoara, cu numele Marx, înfălînd pe „*patrioți*“ Paskulovits și Unmuth, li-a strigat acestora să se dee la o parte, să-i facă loc, pentru-că ei este...Austriac.

Artileristul nu s'a mulțumit însă numai cu această „*tradare de patrie*“, ci li-a mai tras și o slîntă de bătaie celor doi „*patrioți*“ (de meserie brutari!).

Parcă o să-i vedem ca mîne pe Ugron et C-nie interpellînd pe minister asupra spiritului „*antipatriotic*“ în care sînt instruiți cei din armata „*swartz gelbista*“... Merg cu „*tradarea*“ până a striga în patria lui Arpad, că sînt...Austriaci.

Întrădever, mare „*tradare*“.

Și ce cutezanță! se bată un „*Austriac*“ pe doi „*patrioți*“.

Toate ca toate, dar' aceasta nu se poate ierta!

Întrunirea agricolă din Sibiel.

(Raport special al „*Tribunei*“).

(Urmare și fine.)

Fruntașul dl Ioan Popescu, mulțumind pentru căldura, cu care se recomandă înființarea unei tovărășii agricole în Sibiel, pune în vedere, că fruntași de aici s'au ocupat de această afacere și i-a succes a câștiga până acum 10 fruntași ca membri ai tovărășiei, și mai restă ca dintre cei prezenți să binevoască a se mai înscrie, ca numărul să se completeze cel puțin până la 12—15 membri. Noul apel al secretarului Reuniunii a avut de rezultat, că dintre cei prezenți s'au mai înscris nu numai 2—5, ci încă 13, astfel că tovărășia consistă din 23 membri, care toți au depus cnota de membru cu 10 fl. și 1 fl. taxă de înscriere.

Față de celelalte, tovărășia din Sibiel este deci cea mai bogată în membri, între care amintesc pe fruntașul Ioan Popescu, preotul Valeriu Popovici, învătășor Oprea Petra, primarul comunei, epitropii etc. etc. Constituirea tovărășiei și celelalte lucrări, în vederea timpului înaintat, a rămas a se face cu altă ocaziune.

Nu va fi de prisos să amintesc, că la apelul secretarului, al controlorului, dl Emil Verzarin, dar' mai ales la apelul cald al dlui protopresbiter Dr. Nicolae Maier din Săliște, un însemnat număr dintre cei prezenți au intrat ca membri ordinari în șirul spriginitorilor harnicei noastre „*Reuniuni agricole*“.

Toate aceste terminate dl vicepresident mulțumește în numele comitetului central tuturor acelor, care cu tot timpul posomorit și figuros, au grăbit a veni din depărtare la întrunire și astfel au dat comitetului reuniunii concursul lor valoros. Dorind, ca sîmînța azi aruncată în curînd să aducă roadele binecuvîntate, declară întrunirea agricolă din Sibiel de încheiată.

Dl Ioan Popescu, care mult a obosit pentru splindida reușită a întrunirii și astfel s'a arătat demn de iubirea și stima ce i-o păstrează colegii d-sale din comitetul central al Reuniunii, mulțumește în numele fruntași-

lor colegilor sei din centru, cari au asculta dorința Sibielenilor și au grăbit a osteni în mijlocul lor asig_rându-i, că Sibielenii multă vreme își vor aduce aminte de cei-ce pentru binele și prosperarea țeranului român obosesc.

La întrunire au participat și femeile sibieleni în frunte cu d-na notărășită Ioana Decei, d-na preoteasă Popovici și d-na Popescu.

Obosiți de munca zilei rodnice după orele 3 d. a. am fost invitați, după bunul obicei românesc, la masa întinsă într-o spațioasă sală a școalei, unde s'a închinat pentru întemeietorii folositoare reuniuni agricole, pentru presidentul dl D. Comșa, care, durere, zăvorit și încătușat este pentru a neamului fericire; pentru comitetul central, pentru fruntașii comunei etc.

Nu pot trece la acest loc peste clasicul discurs al dlui Dr. Maier, în care a arătat toate fazele și greutățile, ce au avut să întimpine aceia care i-au propus de a lor problemă înființarea Reuniunii, între care neobosiții Eugen Brote, fostul president, și D. Comșa, actualul president, apoi arată fazele prin care Reuniunea agricolă a trecut până la formarea în care a ajuns azi, și ridică pîharul pentru toți membrii Reuniunii, care pricepînd importanța și rostul existenței ei, mai ales în aceste timpuri critice, o spriginesc din răspuseri.

Din parte-mi de încheiere doresc comitetului central al Reuniunii agricole din Sibiu, ca la toate întrunirile ce are să le mai țină, — și au să se țină, precum am aflat în Tălmăcel, Săsciori, Mohu etc. — să se bucure de reușita pe care a avut-o la cea din Sibiel.

Tot învingătorul.

Invitate de abonament

la

„TRIBUNA“.

Cu 31 Martie v. 1895 expiră abonamentele pe luna Martie și pe cuartatul II.

Domnii abonenți sînt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor lor pentru regulata expediție a foil.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lunii după stilul vechiu.

Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.

Abonamentul trilar costă . . . 3 fl. 50 cr.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sînt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășile, în care li-s'a trimis „*Tribuna*“ până acum.

Administrațiunea.

CRONICĂ

Sibiu, 2 Aprilie n.

„*Totul pentru națiune!*“ Se știe că devisa, și mai ales cocarda pe care domnișoarele române din Sibiu au înscris această devisa, a provocat darea în judecată a d-soarelor Eugenia și Leontina Simonescu, Letitia Roșca, Alexandrina și Elena Cunțan. Procesul a făcut atunci mare senzație. Foi ilustrate din România și Italia au reproduș frumosul grup, cu cele cinci d-soare s'au fotografiat în costum național (săliștenesc). În numărul seu dela 29 Martie a. e. cea mai veche revistă ilustrată cheă, „*Svetoson*“ (anul XXIX.) aduce și ea un reușit tablou al d-soarelor române sus numite. După-ce face istoricul întregului proces, numita revistă literară aduce următoarele elogii:

„Conștiința lor națională și netnificarea poate să slugiască drept model și în această jumătate a monarhiei nu numai multor femei și fete, dar' — durere — și bărbaților...“ Amintind apoi și modul cum au fost duși la temniță membrii comitetului național, revista cheică zice: „*Academia din București a luat în apărare cauza asupriților frați din Ungaria prin aceea, că a scos la tipar un Memorand, în care a expus istoria, actuale stări luptele și succesele Românilor din Ardeal și Ungaria, proclamându-o ca cauza culturii peste tot, care merită în cel mai mare grad atențiunea și interesul întregii lumi civilizate*“.

*

Buuriile metropoliei d. Blaj. În „*Nemzeti Ujság*“ cetim, că ministrul de culte și instrucție publică, pentru predarea bunuri-

lor metropoliei de Blaj l-au trimis ca comisar al guvernului pe secretarul ministerial Ladislau Papp-Szilágyi.

Alegerea dela Nitra. Renunțând la mandat secretarul de stat Latkóczy, în cercul electoral Nitra se va face alegere nouă. Contra candidatul contelui Zichy János este N. Janics, notarul orașului Nitra. Foile maghiare spun, că ieri în 1 Aprilie și-a ținut Janics discursul-program în comunele Tormos, Zobora și Molnos, unde partizanii contelui Zichy l-au atacat și au sfârșit steagurile partizanilor lui Janics.

Reformele ordinului de examene și de riguroase la facultatea de medicină dela universitățile din patrie, a preocupat zilele trecute pe profesorii de universitate din Budapesta, conchetați la o sedință, din partea ministrului Wlassics. Hotărârile ce s-au adunat la această sedință sunt de însemnătate. S-au hotărât între altele că fiecare medicinist e dator să asculte la vre-o universitate din patrie cel puțin în 5 semestre (jumătate din curs). Diplomele dela universitățile din străinătate se se nostrifică la vre-una dintre universitățile din țară. Cu privire la chestiunea științelor naturale, relativ la care unul a zis că se se pretindă mai riguros, s'a hotărât că științele naturale vor trebui ascultate numai ca studii extraordinare și deci examene din aceste studii nu sunt obligatoare. O reformă importantă ar fi cea propusă de un profesor universitar, că examenele se se facă totdeauna la sfârșitul celui semestru în care s'au ascultat respectivele studii. La sfârșit s'a hotărât că pe anul al IV-lea de curs numai acela poate trece care a făcut cu succes un riguros din studiile preparative. Sedința concheta de ministrul Wlassics se va intruni încă odată când apoi se vor desbăte și alte inovațiuni.

Terani bravi! Din Jibot ni-se scrie, că în ziua de 40 de sfinți, notarul de acolo, odinioară cu periculi la urechi, e acum cu pînă la călcăie, a dat de dimineață poruncă ca oamenii să ese la curățirea zăpezii de pe drum! Judele și-a făcut datoria, și a spus. Oamenii însă, unu ca unu, au întors spatele acestei porunci periculate și pînă la seară dus acolo unde li-se ședea și cuvenia: la sfânta biserică! Noi ne bucurăm de desțepățuna acestui popor care a văzut ce e și ce nu e de ascultat, și lăudăm curajul lui de a înfrunta și respinge astfel de porunci necreștinești. Nu cumva am ajuns ca Dumineca să eșim la lucru?

Sporul lor. Din Valendorf ni-se scrie că Ungurii și-au dat multă și încordată silință a ungurii această comună. Dar vai de sporul lor! Au încercat a le pune și Românilor pe gât școala de stat, dar ei se fereau ca de foc de ea, și mai bucurau suferanța pedepse decât să facă pe voia împinteașilor. Au cerat atunci a nimici școala română, zicând că edificiul școlar nu e bun, Românii s'au pus pe lucru și pe jertfă și au ridicat în vara anului trecut o școală care e azi fala comunei, și au eșit și din cursa asta! La școala ungurească umblă abia vr'o 10 mlađite de-ale lui Tuhutum și Israel! Care este dar sporul lor? Vai de loc! Onoare bravului popor care astfel știe înfrânge uneltirile dușmane, și onoare conducătorilor lui, preot, învățător și cărturari!

Puțini dar buni. „Foi Poporului” i-se scrie din Hărău (cotton Hunedoarei): „Dle redactor! Drept dovadă, că pe unde se cetește prețuita „Foaia Poporului”, se trezește în popor mândria națională și se îndeamnă la fapte mărețe, slugească și următoarele: În comuna Hărău, care este locuită de abia vr'o 100 familii române și vr'o 150 de Unguri, foști „nemeși”, la îndemnul parochiului Ioan Ioanovici vr'o 3 inși au abonat „Foaia Poporului”. De atunci atât abonenții cât și neabonenții abia așteaptă Sămbăta, sau Dumineca, în care zile primesc foaia și o ceteșc cu toți cu mare dor și dragoste, unde află câte ceva și despre iubiiții noștri întemnițați, pentru cari din 1-a Ianuarie a. c., slugește liturgie în fiecare Duminecă și praznic, numitul domn preot. Încă demult se plănuse, ca în Hărău să se facă școala de stat. Astă-vară ne pomenim că fisolgăbirul vine în comună și în înțelegere cu notarul, cercetează școala confesională și o declară de preă mică și nepotrivită. Era p'aci s'o închidă, dar nu au făcut-o. Bravii noștri țărani auzind despre aceasta, în frunte cu parochiul în 29 Ianuarie 1895, au ținut sinod parochial și au hotărât în fața acestei primejdie, că din toată sărăcia, se-și edifice o școală mai bună, ca nu mâne-poiame să fie siliți a-și da băieții la cea ungurească. Au hotărât se ceară și un ajutor dela consistorul din Sibiu și totodată se-l roage, să le dea un ajutor anual de 40 fl. ca să fie salarul învățătorului de 300 fl. Acum așteaptă numai să li-se dea ajutor dela consistor și bunul popor se va apuca de edificarea școlii, numai „ca să nu-și vândă legea și sângele lor și să nu cadă în mâinile lui Iuda vînzătorul” precum zic ei... Lăudat fie acest popor jertfitor, și conducătorul său!

Șeptezeci și trei de vieți în pericol. În comuna Er-Szt-Mihály s'a dărmat școala ungurească pe când băieții erau la prelegere și că nu s'au aflat moartea cu toții sub ruinele zidurilor, se poate mulțumi inteligenței învățătorului. Întemplantarea este următoarea: Școala reformată din Er-Szt-Mihály este instalată într-un edificiu vechiu și crepat, încât inspectorul școlar a oprit să se țină prelegeri în acest edificiu unde viața elevilor este periclitată. Comitetul parochial cu toate acestea a dispus ca prelegerile să se țină și

mai departe în acest edificiu. Într-o zi când ploua din greu, băieții, 73 la număr erau la școală și pe când tocmai scriau, crepă podelele și începu să cadă buțele de var și de cărămide. Învățătorul înțelege imediat pericicolul și strigă copiii înspăimântați: Sub bancă! Copiii imediat se ascund sub bănci, e ar' el sare pe fereastră afară. În momentul acesta păreții și acoperișul se urlu. Învățătorul strigă după ajutor. Oamenii se adună în grabă și încep a desgrapa de sub ruine pe băieții înspăimântați apăsări bine de acoperișul băncilor. Abia 4 inși s'au lovit puțin, ceilalți nu li-s'a întemplantat nimic.

Reuniuni Raiffeisen. Articolul nostru de azi se ocupă cu o chestie, pe care vor fi cetitori doritori să o cunoască bine. Primele instrucții se pot lua din broșura:

Kurze Anleitung zur Gründung von Darlehenskassen-Vereinen (System Raiffeisen), zugleich Uebersicht über deren Einrichtung und Organisation. Newwied, 1893.

Broșura aceasta de 65 de pagini este o ediție adausă a lucrării cu același titlu scrisă de însuși F. W. Raiffeisen. Ea e publicată de reprezentanța generală a asociațiilor Raiffeisen din Germania. Pe coperta acestei broșuri se găsesc anunțate și alte opere cu instrucții relative la gestiunea reuniunilor, ca instrucții pentru contabilitate, pentru presidiu și consiliile de supraveghere, pentru întemeiere etc.

Statute pentru asociațiuni de acestea economice s'au publicat și în „Foaia Poporului” (în nrul 8 și 9), din anul trecut, și anume și cu privire la stările și legile noastre. Fără efect însă. Asupra chestiunii trebuie să se stăruască deci mai mult și de sus în jos și în mod literar și ziaristic.

Din Răsărituri ni-se comunică, că Duminecă în 31 Martie n. a. c. petrecând acolo secretarul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului” dl V. Tordășianu cu alți membri ai Reuniunii din Sibiu, într-o conferență ținută cu câțiva fruntași s'a discutat afacerea înființării „tovărășiei agricole” din Răsărituri. Se știe ca mult regretatul S. P. Barciannu, a ostentit mult în afacerea înființării tovarășiei și i-a și succes a câștiga 11 membri, care au depus cuotele de câte 10 fl. și din suma adunată s'au procurat unele mașini agricole, care se folosesc și azi de tovarăși. Fruntașii intruniți Duminecă au însărcinat pe parochul dl Emilian Cioran, să convoace o nouă conferență, în care să se completeze numărul membrilor și să se iee dispozițiunile de lipsă pentru constituirea tovarășiei.

Știri din societăți culturale din România. În foile din țeară cetim: „Societatea de cultură „Vasile Alexandri” a ținut ieri, Duminecă, la orele 2 p. m. sedința publică în localul școlii armenesti din bulevardul Carol. Ordinea zilei a fost: dl V. Constantinescu: „Câteva schițe asupra Teatrului Național”, dl N. Apostolescu: „Ovrei și susținătorii lor în literatura noastră”.

— „Societatea studenților în finance”, din București a s'arbit Duminecă 19 Martie a. c. orele 2 p. m. I-a aniversare dela fondarea sa. Cu această ocazie a vorbit dl B. Voinescu despre: „Cultura Românilor în secolul XVI-a — XIX-lea” și dl D. Ripceanu despre: „Dădiile Românilor înainte de reglamentul organic”.

— Luni 20 Martie a. c. ora 1 p. m. „Academia-Română” a ținut sedința publică în localul său din Calea-Victoriei nr. 135.

— Dl B. P. Hașdeu a ceti: darea sa de seamă anuală despre „*Mognum Etymologicum Romaniae*”

Pregătiri de 1 Mai. Din Viena se telegrafează: Partidul lucrătorilor socialiști face deja pregătirile pentru manifestațiunile de 1 Mai, care anul acesta nu vor fi numai pentru 8 ore și sufragiul universal, ci și pentru susținerea muzicilor civile față de cele militare. Restauratorilor din Prater li-se va recomanda să nu angajeze muzici militare, ci civile. Plecarea manifestațiilor din Prater va fi la acest 1 Mai dela 5 ore dimineață, spre a fi la dispoziție mai mult timp, pentru demonstrațiunile în fața parlamentului.

Revoluția în Havana. În insula Havana a izbucnit revoluția. O telegramă din orașul Havana anunță, că în apropiere, o trupă de 500 oameni, din cavaleria răsculaților, a fost bătută de un detașament de 300 oameni din trupele guvernamentale. 15 insurgenți au fost uciși și un mare număr de răniți. Trupa guvernamentală are 20 de ofițeri uciși și 2 oameni răniți.

„Vatra”. Minunata revistă pentru familie, ce apare în București sub conducerea dlor Ioan Slavici, George Coșbuc și I. L. Caragiale, a apărut până acum în 6 numere din anul al doilea, având numărul ultim următorul cuprins admirabil:

Cias rău, de Ioan Slavici. — La Malaga, (poesie) de C. Berariu. — Literatura de astăzi (trad.) de E. Florescu. — Hipnotismul, de Sc. A. Stăncescu. — Prăvălia pisice (urmărire și fine), de St. Basarabeanu. — Ceteata fermecată (poveste), de Gr. Sima a lui Ioan. — Sub patrafir (poesie), de George Coșbuc. — Vioara din Cremona, de Hoffman, de Tr. de C. Ramură. — Două epigrame, de Sex. Til. Fel de fel. **

Ilustrațiile: Un sclav cetind versurile sale. — O vînzătoare de mistreți. — Două excursioniste. — Flori de mac. — Familie numeroase. — Schoking. — Dela bal mascat.

Pentru lăsa maiestate a fost condamnat Zarándy Gáspár, redactorul ziarului kossuthist „Olvad”. Curia a nimicit sentența tribunalului, și hotărîrea aceasta a Curiei a fost comunicată zilele trecute redactorului Zarándy cu acea observare, că termenul noiei peritactări se va fixa numai dacă pro-urorul o va cere.

Un proces al Maiestății Sale Monar-chului. În Florența (Italia) — scriu foile străine — se pregătește un proces foarte interesant. Un străbun al familiei Orsini, a dat la 1749 Maiestății Sale Monar-chului nostru, pentru o sumă frumoasă, o medalie comemorativă și o colecție de anticități. Prețul însă nu l'a primit nici-odată, și acum, dimpreună cu procentele, el se urcă la o sumă de mai multe milioane. Un moștenitor al vînzătorului a intentat acum proces Monar-chului, ca moștenitor al Maiestății Sale împărătești, și cere dela tribunalul din Florența să judece pe încoronatul acusat la reîntoarcerea capitalului și procentelor.

Omor crud. Din Bihor primim dela vigilul cercual St. Moșiu vestea, că Petru Lobont din Cociuba, mergend pe drum cu ortacul său Vasile Ursădan, cu care lucrase peste zi laolaltă, la un coperiș de șură, știe D-zeu de ce a lovit pe acesta din urmă cu sîcurea în coșul pieptului așa de tare, că i-a tăiat trei coaste și inima. Bietul om, V. Ursădan, a murit deloc.

Holera în armata japoneză. „Agenția Reuter” află din Yokohama, că holera a izbucnit printre trupele japoneze din Port-Arthur.

Necrolog. Ni-se anunță moartea lui Augustin Pelle, prot. district. Someș, paroch de Pomi, asesor consistorial membru exactorului diecesan, întemplantat după un morb scurt, la 27 Martie a. c. la 2 și jum. ore dimineață după împărțirea Sfintetor Sacramente ale moribunților, în anul 61 al vieții și 37 al preoției. Înmemntarea s'a făcut la 29 l. c.

Rectificare. Din eroare tipografică în fruntea numărului nostru de ieri, care trebuia să poarte data de Marti, 2 Aprilie (21 Martie), a rămas cuvîntul Duminecă, ceea-ce prin aceasta rectificăm.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Budapesta, 2 Aprilie n. Foaia oficială publică numirea actualului president de consiliu la Tabla regească, Vörösmarty Béla, la postul de secretar de stat în ministerul de justiție.

Budapesta, 2 Aprilie n. Astă-noapte pe la ora 1 poliștistul care ținea strață pe piața Sf. George, lângă monumentul lui Hentzi, în Buda, observă un domn îmbrăcat elegant, care ținua un obiect arzător în mână. Poliștistul voi să se apropie de el, dar necunoscutul începu să dea fuga, și în momentul următor se auzi o grozăvă detonătură. Piața se umplu cu fum, ferestrele casei apropiate fură sfărîmate. Strața palatului regal imediat după detonătură s'ari în arme.

În cea dintăiu clipită nimeni nu știea ce se petrece; poliștii veniau în fugă mare la fața locului, cercetând monumentul, dar n'au constat nici o stricăciune. În grabă sosi și căpitanul suprem al orașului cu mai mulți funcționari dela ministerul de finanțe. Un poliștist spuse că a văzut înaintea monumentului pe un domn elegant, care fugea la mahalaua „Kristinenstadt” (în Buda) și acolo se perđu în ulița Attila.

Explosiunea a fost așa de puternică, că monumentul ar fi fost negreșit sfărîmat, dacă făptuitorul ar fi depus materia explosivă în nemijlocita apropiere a monumentului. Poliția stetea toată noaptea pe piața Sf. George, căutând pretutinden cu energie a descoperi pe făcătorul de rău.

Budapesta, 2 Aprilie n. Poliția a prins pe făptuitorul atentatului asupra monumentului Hentzi. Este redactorul foii kossuthiste „Olvad”, Szeles Adorján, cel-ce numai acum de curînd a fost osăndit la 6 luni temnița pentru vătămarea Maiestății Sale.

Friedrichsruhe, 2 Aprilie n. Principele Bismarck a primit telegrame de felicitare dela toți monar-chii.

Berlin, 2 Aprilie n. Aci s'a ținut ieri adevărată sărbătoare. Seara a avut loc un prânz de gală în palatul imperial. Împăratul Wilhelm a pronunțat un toast în onoarea lui Bismarck.

Viena, 2 Aprilie n. M. Sa Împăratul a primit ieri la amezai în audiență pe ministrul-president al Bulgariei Doctor Stoilov.

Comorn, 2 Aprilie n. Apele mari eșite din albie căsunează pe insula Süt mari stricăciuni; multe case s'au dărmat.

Bibliografie.

Se află de vînzare la „Institutul Tipografic”: „Idile și balade” de G. Coșbuc, marerele nostru poet.

Prețul unui volum fl. 1 65.

A apărut:

„George Stephenson”. Inventatorul locomobilei și al căilor ferate). Vieța și operele sale. De Ioan G. Neamțu București, Tipografia G. A. Lazareanu, strada Episcopiei, 3. 1895.

La librăria „Institutului Tipografic” din Sibiu se află următoarele cărți:

„Pui de lei”, de Nenitescu . . . 1.10
„Literatura popor. română”, de Gaster . . . 2.75
„Să auzim, toaste . . . ” — 2.25
„Scrierile părinților apostolești”, de Dr. Iuliu Olariu . . . —.75
„Introducere la psihofisică”, de Mihailescu . . . 1.90
„Povestiri”, alese și întocmite de Petra Petrescu . . . —.75

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu. Dela 2 Aprilie nou.
Grâu frumos hect. fl. 5.20 până 5.80; grâu mestecat hect. fl. 4.30 până 4.90; sîcără hect. fl. 3.80 până 3.90; orz hect. 4.— până 4.50; ovăs hect. fl. 2.80 până 3.20; cucuruz hect. fl. 4.40 până 4.80; mălaiu hect. fl. 4.40 până 4.50; cartofi hect. fl. 1.50 până 1.70; sîmîntă de cînepă hect. fl. 4.50 până 5.—; mazăre hect. fl. 7.— până 7.50; linte hect. 8.— până 9.—; fasole hect. fl. 5.50 până 6.—; păsă de grâu 100 chilo fl. 13.— până 14.—; faină nr. 1 10 Ochilo fl. 13.—; faină nr. 2 100 chilo fl. 12.— faină nr. 3 100 chilo fl. 10.—; slănină 100 chilo fl. 56.— până 58.—; unsore de porc 100 chilo fl. 54.— până 56.—; sîu brut 100 chilo fl. 18.— până 20.—; sîu de lumini 100 chilo fl. 33.— până 34.—; lumini turnate de sîu 100 chilo fl. 38.— până 40.—; sîpîn 100 chilo fl. 20.— până 30.—; fîn 100 chilo fl. 3.90 până 4.10; cînepă 100 chilo fl. 35.— până 36.—; lemne de foc uscate metr. cubic fl. 3.— până 3.25; spirit p. 100 l. o/o fl. 55.— până 58.—; carne de vită chilo 50 până 60 cr.; carnp de vițel chilo 40 până 50 cr.; carne de porc chilo 46 până 50 cr.; carnea de oaie chilo — până — cr.; ouă 10 cu 20 până 22 cr.

LOTERIE.

Tragera din 30 Martie 1895.

Budapesta: 44 29 71 15 19

Căldarul zilei.

22 Martie (3 Aprilie) 1895.

Julian: S. N. Art. Vasilie.

Gregorian: Richard.

Soarele: răsare 5.50 apune 6.21 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 2 Aprilie n. 12 ore dimineață.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 127.1)	Diferența din prezidiu	Temperatura după Celsius	Maximal și mi. imul de temperatură	Direcția vîntului
722.2	-41	-3.4	+4.3 — 2.8	SO

Din țeară 28 Martie n. 7 ore dimineață.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcția	tura
Budapesta . . .	759	-6.8	V	1
Sătmar . . .	760	-3.1	SO	2
Cluj . . .	756	-4.2	—	—
Orșova . . .	763	-2.0	V	3
Arad . . .	760	-1.7	O	1
Panciova . . .	760	-5.3	NV	4

Sosiți în Sibiu.

În 1 și 2 Aprilie 1895.

Hotel Neurhrer. B. Diamant, H. Berger, H. Grenzer, A. Seldner, N. Selinger, Hel'el, F. Lienert, toți comercianți din Viena. G. Müller din Reichenberg M. Weiss, M. Handel și L. dany, comercianți din Budapesta.

Hotel Meltzer. Hamanay și Löw din Bistrița. Moldovan cu soția din Blaj. Molitoris. Dr. Comșa cu soția din Arpașul-inferior. I. Alb rt. Halakovitsch din Brașov. Bondel, Sinner și H. Simson din Viena. C. Dragon din Reichenberg. E. Fischer din Budapesta, toți comercianți.

Hotel Habermann. Bucur Socan, comerciant din Br. zoi. Karanfil S.vescu, cismar. G. Bayer, amplioat din Timișoara.

Haine de bast din mătăsa crudă fl. 8.65.

până la fl. 4.75 pro stofa pentru toaleta completă — Tussor și Schautung — Pongee — precum și mătăsa-Henneberg neagră, albă și colorată dela 35 cr. până la fl. 14.65 pro metru, — lucie, învîrgată, în flori, damast etc. (ca 240 calități diferite și 2000 colori și desemnuri diferite) lîferes în casa liber de porto și de d're. Mostre la cerere. Pentru Elveția porto postal duplu. [29] 6—44

Fabrica de mătăsa G. Henneberg (furnisor ces. și reg. al Curții), Zürich.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 30 Mar. n. 1895.

Sămînțe		Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo
		dela	pînă	dela	pînă
Grân					
Bănățenesc nou		75		76	
Grân dela Tisa		75		76	
Grân „ Pesta		75		76	
Grân de Alba-Reg.		75		76	
„ Bacloa		75		76	
Grân ung. de Nord		75		76	
Sămînțe, vechi ori noue		Soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	pînă	
Săcără			70—72	5.75	5.85
Orz		de nutreț	60—62	6.25	6.55
„		de vînar	62—64	6.60	6.90
„		de bere	64—66	7.20	8.20
Ovăs		—	39—41	—	—
Cucuruz (porumb)		bănăț.	75	6.55	6.60
„		de altsoiu	75	—	—
Meu			—	6.20	6.80
Hriscă			—	—	—
Mărit pe termen.	Grân	Sept.-Oct.	7.42	7.14	
	„	Mart.-Apr.	6.80	6.62	
	Cucuruz	Maiu-Iun.	6.39	6.41	
	„	Iulie-Aug.	—	—	
	Ovăs	Mart.-Apr.	6.28	6.30	
„	„	Oct.	—	—	
Produce diverse		Soiul	Cursul		
			dela	pînă	
Prețul pe 100 chilogramme.	Sém. de trif.	Lucernă ungurească	38.—	48.—	
	„	roșie	58.—	67.—	
	Oleu de rap.	rafinat	—	—	
	Uns. de porc	dela Pesta	49.—	49.50	
	„	dela țeară	—	—	
	Slănină	svântată	42.50	43.—	
	„	afumată	48.—	49.—	
	Său		—	—	
	Prune		—	—	
	Lictar	slavon, nou	17.—	18.—	
	„	bănățenesc	14.—	14.0	
	Miere	brută	—	—	
	„	galbină străcurată	—	—	
Ceară	de Rosenau	—	—		
Spirit	brut	—	—		
„	Drojdiițe de spirit	—	—		

Cursul pieții din Sibiu.

Din 31 Martie n. 1895.

Hartie-monetă română . . . Cump. 9.62 vînd. 9.68
Lire turcești . . . „ 10.93 „ 11.03
Imperiali . . . „ 9.78 „ 9.84
Ruble rusești . . . „ 1.31 1/2 „ 1.32 1/2

Bursa din Budapesta.

Din 30 Martie n. 1895.

Renta de aur ung. 6% . . . 124.25
„ de aur ung. 4% . . . 99.10
„ ung. val. cor. 4% . . . 127.60
Imprumutul căilor ferate ung. . . 125.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) . . . 105.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) . . . 98.50
Bonuri rurale ung. . . 98.50
„ croate-slavone . . . 101.—
Obligațiunile desp. regalilor . . . 161.50
Imprumut cu premiu ung. . . 153.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin . . . 101.50
Renta de hartie austriacă . . . 101.50
„ de argint austriacă . . . 124.75
„ de aur austriacă . . . 1095.—
Losurile austriace din 1860 . . . —
Acțiunile băncii austro-ungare . . . 1095.—
„ „ de credit ung. . . —
„ „ de credit aust. . . —
Scrișuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina” . . . 101.—
Argintul . . . —
Galbeni împărătești . . . 5.94
Napoleon-d'ori . . . 9.84
Mărci 100 imp. germane . . . 60.75
Londra 10 Livers sterlingi . . . 124.40

Bursa de Viena.

Din 30 Martie n. 1895.

Prima fabrică ardelenescă ces. și reg. privilegiată
de casse de fer
 sigure contra focului și spargerii pentru bani, cărți și documente

Medailă de bronz de recunoștință.

Medailă de bronz de recunoștință.

Medailă de argint de stat.

Medailă de argint de stat.

Fondată la 1881
 Sibiiu.

Fondată la 1881
 Sibiiu.

Cuirase
 de odaie
 etc.

a lui
A. Géza Öszy
 în Sibiiu

Strada Poplăcii Nr. 39. — Strada Hecht Nr. 40.

Lăcătarie
 de artă
 etc.

Recunoștință publică.

Dlui **A. G. Öszy**, fabricant de casse în Sibiiu. Confirmăm prin acestea cu plăcere, că primind punctual furnisată, contra focului și spargerii sigura cassă de documente cu uși duble și provăzută cu lăcatul american și cu două lăcate Chubb, aceea și-a asigurat atât prin bunătatea materialului și a lucrului, cât și prin prețul său deplină noastră mulțumire și recunoștință, căreia îi dăm expresie, dorind totodată, ca nici în viitor să nu-i lipsească privilegiul, de-a câștiga industriei indigene în resortul acesta asemenea onoare și rezultate favorabile.

Direcțiunea institutului Boden-Credit în Sibiiu.

Afară de aceasta mai stau la dispoziție spre binevoitoare vedere publică, scrisori de recunoștință dela institutul de credit „Albina“, dela „cassa generală de păstrare sibiiană“, și altele dela toate comitatele și comunele unde am furnisat asemenea casse.

Cassele produse în fabrica mea sunt construite după cele mai noue sisteme patentate, acomodat arangiate și solid lucrate din cel mai bun material, și deci ofer cea mai mare garanță contra focului și spargerii.

Ce privește prețurile, sunt în poziția de-a furnisa mai ieftin decât ori-și-care altă fabrică.

[1113] 2-10

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.